

Spoštovana predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen,

spodaj podpisani poslanke in poslanci Evropskega parlamenta se na vas obračamo v zvezi s protesti v Srbiji, v katerih že več mesecev državljanke in državljani zahtevajo transparentnost, odgovornost in spoštovanje pravne države, medtem ko od najvišjih predstavnic oziroma predstavnikov Evropske unije niso prejeli skoraj nikakršne, niti simbolne niti načelne podpore. Zahteve protestnic in protestnikov odražajo temeljne vrednote, na katerih je zgrajena Evropska unija (EU), zato ima Evropska komisija odgovornost, da odločno brani demokratične svoboščine in boj proti korupciji, ki ju tako ponosno promovira – še posebej v trenutkih, ko so te vrednote resno ogrožene.

Prepričani smo, da so protesti v Srbiji rezultat dolgoletne frustracije državljanek in državljanov, med drugim tudi zaradi preveč popustljive in prizanesljive politike EU do Srbije na področju temeljnih vrednot. Trdno verjamemo, da bi sodelovanje EU s Srbijo moralo biti osredotočeno na konkretne ukrepe za krepitev pravne države. V skladu z Uredbo o načrtu za rast (Growth Plan Regulation) se Srbija zavezuje k spoštovanju demokratičnih mehanizmov, vključno s svobodnimi in poštenimi volitvami, neodvisnim sodstvom, pluralističnimi mediji in vladavino prava. Evropska komisija mora zagotoviti, da so ti pogoji izpolnjeni pred sprostitvijo kakršnihkoli sredstev EU, in jih dosledno spremljati skozi celotno obdobje. Poleg tega bi razširitev pristojnosti Evropskega javnega tožilstva (EPPO) na države kandidatke ter uvedba mehanizma pogojevanja proračuna EU za sredstva, ki se namenjajo državam v pristopnem procesu, dodatno okrepili preglednost in odgovornost.

Odziv Srbije na te proteste bo ključen test njene zavezanosti evropskim standardom. Tudi organizacije civilne družbe ter državljanke in državljani EU srbskega porekla opozarjajo na sistemsko represijo, ki vključuje policijske racije zoper nevladne organizacije in nasilje nad mirnimi demonstranti. Študentke in študenti, aktivistke in aktivisti proteste vodijo v imenu odgovornosti in transparentnosti, kar je v skladu z načeli EU. Evropska komisija mora nemudoma ukrepati, da zaščiti njihove temeljne pravice, zlasti pravico do mirnega zbiranja, in zagotoviti, da srbska vlada te pravice spoštuje.

Pozivamo vas, da kot predsednica Evropske komisije še pred velikim protestom 15. marca v Beogradu jasno in nedvoumno opozorite srbsko vlado, da bo vsakršna oblika represije imela neposredne posledice za napredovanje Srbije v njenem pristopnem procesu k EU. Jasna izjava Komisije bo poslala močno sporočilo, da EU ne bo tolerirala nadaljnega spodkopavanja demokratičnih svoboščin v Srbiji. To vključuje ustrezno obravnavo vsakršnega zastraševanja, nasilja, organizacije t. i. kontraprotestov in nesorazmerno povečano prisotnost policije.

Državljanke in državljani Srbije si zaslužijo podporo Evropske unije v svojem boju za demokracijo in pravičnost. Pripravljeni smo sodelovati z vami, da zagotovimo, da bo Evropski parlament še naprej zvest in zanesljiv zaveznik v teh prizadevanjih.

S spoštovanjem,

Irena Joveva, Renew Europe

Tineke Strik, Greens/EFA

Sebastian Everding, The Left
Vladimir Prebilič, Greens/EFA
Marjan Šarec, Renew Europe
Romana Jerković, S&D
Dan Barna, Renew Europe
Urmas Paet, Renew Europe
Rima Hassan, The Left
Raquel Garcia Hermida- van der Walle, Renew Europe
Petras Auštrevičius, Renew Europe
Sebastian Tynkkynen, ECR
Matej Tonin, EPP
Andreas Schieder, S&D
Nikos Papandreou, S&D
Matjaž Nemec, S&D
Helmut Brandstätter, Renew Europe
Anna Stürgh, Renew Europe
Per Clausen, The Left
João Cotrim de Figueiredo, Renew Europe
Ana Vasconcelos, Renew Europe
Ivaylo Valchev, ECR
Carola Rackete, The Left
Nikola Minchev, Renew Europe
Thijs Reuten, S&D
Lukas Mandl, EPP
Rasa Juknevičienė, EPP
Jan-Christoph Oetjen, Renew Europe
Lucia Yar, Renew Europe
Martin Hojsík, Renew Europe
Sigrid Friis, Renew Europe

Karin Karlsbro, Renew Europe

Ilhan Kyuchyuk, Renew Europe

Sergey Lagodinsky, Greens/EFA

Barry Andrews, Renew Europe